

Miljø

Dato: 25-10-2018

Sagsnr.: 18/29686

Sagsbehandler: Lisbeth Møller Jensen

Direkte tlf.: 7376 7159

E-mail: lmje@aabenraa.dk

Redegørelse

Borgmesteren har modtaget et brev fra Indsamlingsorganisationernes Brancheorganisation (Isobro) med kritik af kommunens indsamlingsordning for kasserede tekstiler.

Organisationen fremfører blandt andet, at

- Ordningen ikke er lovlig
- Genbrugsbutikkers omsætning undermineres
- Der er andre, samfundsøkonomisk billigere måder at indsamle
- Overskud fra genbrugsbutikkerne bruges i kommunen

Den 26. oktober har forvaltningen henholdsvis udvalgsformanden modtaget:

- Mail fra Isobro med svar på supplerende spørgsmål
- Mail fra Ulrick Steffensen, 4Plus

Ordningens lovlighed

Isobro henviser i deres brev til en udtalelse fra Ankestyrelsen, hvoraf det fremgår, at kommunerne ikke må forsøge at fremme, at borgerne overdrager genbrugsgenstande til kommunen i stedet for til andre aktører på markedet for genbrugsvaren.

Kommunerne er forpligtede til at iværksætte ordninger til indsamling af borgernes affald – enten som hente- eller bringeordninger. Samtidig har kommunerne en forpligtelse til at sikre, at affaldshåndteringen følger affaldshierarkiet:

1. forberedelse til genbrug
2. genanvendelse
3. anden nyttiggørelse
4. bortskaffelse

Den iværksatte ordning har til formål at øge genanvendelsesprocenten ved at nedbringe mængden af genanvendeligt affald i restaffald, der sendes til forbrænding. Forud for forsøgsordningen i Tinglev blev affaldssammensætningen i borgernes skraldespande undersøgt. Det viste, at mellem 3 og 8 % af affaldet var kasserede tekstiler. I løbet af forsøgsordningen blev der indsamlet 350 kg tekstiler pr. måned heraf udgjorde 11 % salgbare tekstiler. De salgbare tekstiler blev fundet i få poser og langt hovedparten af de indsamlede poser indeholdt ikke salgbare tekstiler.

Ordningen blev rullet ud i hele kommunen i juni 2018. Arwos har gennemført en stikprøvekontrol den 19. september 2018 af tekstilposer indsamlet i uge 37 og 38. Borgerne lægger poserne med tekstiler i beholderen sammen med pap/papir/plastfoliefraktionen. Når beholderne bliver tømt, bliver poserne anbragt i bure. To af disse bure er tilfældigt udvalgt til gennemgang. Poserne i burene blev sprættet op og tekstilerne opdelt i henholdsvis:

- *Salgbart* dvs. effekter, der er vurderet til at kunne sælges i en dansk genbrugsbutik fx tøj, jakker, sko, bæltter, tasker osv.
- *Ikke-salgbart* dvs. alt det andet, herunder effekter med virksomhedsnavne selvom det er i god nok stand. Evt. affald indgår også i denne fraktion

Stikprøvekontrollen gav følgende resultatet:

	Stikprøve 1	Stikprøve 2
Totalvægt med bur [kg]	311	340
Nettovægt, tekstiler [kg]	202	231
Vægt salgbare tekstiler [kg]	14	20
Andel salgbare tekstiler [%]	7	9

De indsamlede poser sælges til en velgørende organisation (pt. Folkekirkens Nødhjælp), som sender dem uåbnede til Holland. I Holland åbnes poserne og indholdet sorteres til henholdsvis genbrug (fx salg i østeuropæiske lande) eller til genanvendelse i form af isoleringsmateriale.

Det er stadig en meget ung ordning. Der har ikke været en pulterkammereffekt, hvilket tyder på, at borgerne bruger poserne, som de skal – dvs. at det er det tekstil, der tidligere havnede i brændbart, der samles ind.

I juli og august er der i kommunen indsamlet i alt henholdsvis 2.750 og 2.894 kg tekstiler via ordningen. Ved en andel salgbare tekstiler på ca. 8 % svarer dette til ca. 225 kg tøj, der i alt kunne være solgt i genbrugsbutikker i hele kommunen.

Ordningens formål er at genanvende tekstiler, der ellers ville være endt i skraldespanden, til eksempelvis lydisolering i opvaskemaskiner for på den måde sikre, at kommunen lever op til sine forpligtelser efter affaldslovgivningen. På samme måde som Arwos har gjort det nemmere at indsamle papir og pap til genanvendelse, er det nu også nemmere at aflevere kasseret tekstil til genanvendelse fremfor forbrænding.

I Isobro's mail 26. oktober anfægtes lovligheden af ordningens beskrivelse i Regulativ for husholdningsaffald. Dette har givet anledning til forslag om ændring af regulativets afsnit 27, så det bliver fuldstændigt klart for borgerne, at ordningen kun er beregnet til det tekstil, man tidligere ville putte i skraldespanden.

Genbrugsbutikkers omsætning undermineres

Isobro oplyser i deres brev, at en række genbrugsorganisationer har oplevet et betydeligt fald i mængden af tøj og tekstiler i deres tøjcontainere i Tinglev. Dette bevirker ifølge Isobro et økonomisk tab for en række organisationer, som har investeret i genbrugsbutikkerne.

Af den senere mail fra Isobro fremgår det, at såvel Røde Kors som 4Plus/Blå Kors har oplyst til Isobro og JV, at de oplevede en nedgang på ca. 20 – 25 % i deres tøjcontainere. Af samme mail fremgår det, at citat:

"En nylig rundspørge i Aabenraa viser, at der i forbindelse med udrulningen af ordningen til hele kommunen kun i lille omfang er sket et fald i mængden af tekstiler, som er egnet til salg i genbrugsbutikkerne..."

I en artikel fra JV i marts fremgår det, at Ulrick Steffensen fra 4plus i perioden, hvor forsøgsordningen har kørt, har oplevet et fald på 2,8 tons tekstiler afleveret til dem i forhold til året før. Arwos oplyser, at de i forbindelse med forsøget i Tinglev, som kørte i ca. 5 måneder, indsamlede i alt ca. 1,8 tons tekstiler.

I den senere mail fra Ulrick Steffensen anbefaler han, at kommunen stopper ordningen, nu med baggrund i, at mængderne indsamlet igennem Arwos' ordning er for små.

Det har på ingen måde være hensigten, at ordningen skulle udhule andre genbrugsordninger. Den skal alene betragtes som et supplement til de eksisterende ordninger – et tilbud til borgerne, som skal gøre det nemt at gøre det rigtige i forhold til kasseret tekstil. Samtidig kan den betragtes som en serviceforbedring til de genbrugsbutikker, der gratis afleverer det tekstil, der ikke kan sælges, på kommunens containerpladser.

De senere mails fra såvel Isobro som 4Plus underbygger, at der ikke er tale mængder, der udhuler de eksisterende genbrugsordninger.

Stikprøven viser, at det nok ikke helt kan undgås, at der også kommer genbrugelige tekstiler med i poserne ved indsamlingen. Arwos gør derfor en del ud af at informere borgerne om, at det kun er de tekstiler, der ikke kan genbruges, der skal i posen. De genbrugelige tekstiler skal fortsat afleveres til genbrug. Der er planlagt en ny runde med formidling af ordningen i uge 43.

På Arwos' hjemmeside henvises til "Seconhandaabenraa.dk" – en side, hvor man nemt kan finde genbrugsforretninger i sit område.

Der er andre, samfundsøkonomisk billigere måder at indsamle

Isobro fremhæver i deres brev muligheden for, at kommunerne giver lov til at sætte flere containere op i parcelhuskvarterer og ved etagebyggerier. Det nævnes samtidig, at henteordninger er dyre at drive bl.a. pga transportomkostningerne.

Idet ordningen netop er baseret på, at poserne kommer i genbrugsspandene, er der ikke øgede omkostninger til indsamlingen.

Transport til genanvendelsesstederne er en udgift Arwos har i forvejen. Genbrugspladserne modtager kasseret tekstil fra en del af genbrugsbutikkerne (dog ikke Blå Kors, som selv sælger kasseret tekstil til genanvendelse). Dette sendes sammen med det, som indsamles fra borgerne på genbrugspladserne, til genanvendelse i dag. I 2017 blev der sendt 260 tons tekstiler til genanvendelse fra genbrugspladserne.

Overskud fra genbrugsbutikkerne bruges i kommunen

Isobro fremhæver i brevet, at det overskud, der genereres i genbrugsbutikkerne, bliver brugt lokalt i kommunerne.

De indsamlede poser bliver solgt direkte videre til velgørende organisationer. Poserne åbnes ikke inden videresalg og den del, der er salgbart sælges ikke i Danmark.

Arwos vurderer, at ordningen økonomisk set går i nul, såfremt mængderne fastholdes. Det er alene den øgede genanvendelsesprocent og miljøet, der opnår en gevinst. Formålet med at sælge det indsamlede genanvendelige affald er ikke at opnå profit, men at sikre, at kommunen lever op til sine forpligtelser efter affaldslovgivningen.

Ordningen er ikke anderledes end indsamlingen af fx papir og pap til genanvendelse. Da denne ordning blev indført i kommunerne vakte den ligeledes en del furore, fordi avisindsamling tidligere udgjorde en del af spejdernes indtjeningsgrundlag.

Tønder Kommune har en tilsvarende ordning. Ordningen er ligeledes indført i år og fungerer på samme måde som ordningen i Aabenraa.